

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1 - Skład delegacji 9. posiedzenia Polsko-Litewskiej Komisji do spraw Wód Granicznych

Załącznik nr 2 - Skład Polsko-Litewskiej Komisji do spraw Wód Granicznych

Załącznik nr 3 - Porządek dzienny 9. posiedzenia Polsko-Litewskiej Komisji do spraw Wód Granicznych

Załącznik nr 4 - Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 1 za 2020 i 2021 rok

Załącznik nr 5 - Plan pracy Grupy roboczej nr 1 na 2022 rok

Załącznik nr 6 - Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 2 za 2020 i 2021 rok

Załącznik nr 7 - Plan pracy Grupy roboczej nr 2 na 2022 rok

Załącznik nr 8 - Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 3 za 2020 i 2021 rok

SKŁAD DELEGACJI

9. POSIEDZENIA POLSKO-LITEWSKIEJ KOMISJI DO SPRAW WÓD GRANICZNYCH

Delegacja polska:

Małgorzata Bogucka-Szymalska

Przewodnicząca polskiej części Komisji,
Ministerstwo Infrastruktury

Sylwia Lorent-SucHECKA

Sekretarz Komisji, Ministerstwo Infrastruktury

Mirosław Markowski

członek delegacji, Regionalny Zarząd Gospodarki
Wodnej w Białymstoku

Marek Jadeszko

Kierownik polskiej części Grupy roboczej nr 1,
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
w Białymstoku, Zarząd Zlewni w Augustowie

Ireneusz Majdak

Kierownik polskiej części Grupy roboczej nr 2,
PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
w Białymstoku, Zarząd Zlewni w Augustowie

Dominik Polesiński

Kierownik polskiej części Grupy roboczej nr 3,
GIOŚ Regionalny Wydział monitoringu
Środowiska w Białymstoku

Barbara Piekutowska

członek delegacji, Państwowe Gospodarstwo
Wodne Wody Polskie

Tomasz Gidziński

ekspert, Państwowy Instytut Geologiczny –
Państwowy Instytut Badawczy

Jan Marczyk

tłumacz

Delegacja litewska:

Aldona Margerienė

Przewodnicząca litewskiej części Komisji, Agencja
Ochrony Środowiska

Ieva Ucinavičiūtė

Sekretarz Komisji, Agencja Ochrony Środowiska

Mindaugas Gudas

Kierownik litewskiej części Grupy roboczej nr 1,
Agencja Ochrony Środowiska

Gintautas Sabas
Valentina Tuskenytė
Jolanta Krasovskienė
Česlovas Meržvinskas
Vytautas Ulevičius
Regina Jakubėnas

Kierownik litewskiej części Grupy roboczej nr 2,
Agencja Ochrony Środowiska
członek delegacji, Ministerstwo Środowiska
członek delegacji, Ministerstwo Środowiska
członek delegacji, Kierownik Zarządu
Departamentu Ochrony Środowiska przy
Ministerstwie Środowiska
członek delegacji, Kierownik Wydziału
Obserwacji Granicy, Zarządu Kontroli Granicy
tłumacz

Załącznik nr 2
do protokołu z 9. posiedzenia Komisji

SKŁAD KOMISJI

Imię i Nazwisko	Tytuł	Nazwa i adres miejsca pracy	Stanowisko służbowe	Telefon e-mail	Funkcja w Komisji
1	2	3	4	5	6
Część polska:					
Małgorzata Bogucka-Szymalska	dr inż.	Ministerstwo Infrastruktury ul. Nowy Świat 6/12 00-844 Warszawa	zastępca dyrektora	(+48 22) 583 8541 malgorzata.bogucka-szymalska@mi.gov.pl	Przewodnicząca polskiej części Komisji
Mirosław Markowski	mgr inż.	Komenda Główna Straży Granicznej Wydział Współpracy Granicznej Zarządu Granicznego Al. Niepodległości 100 02-514 Warszawa			
Marek Jadeszko	mgr inż.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku ul. J. K. Branickiego 17A 15-085 Białystok	dyrektor	(+48 85) 732 42 44 miroslaw.markowski@wody.gov.pl	Członek Komisji
Ireneusz Majdak	mgr inż.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku ul. J. K. Branickiego 17A 15-085 Białystok	zastępca dyrektora	(+48 85) 733 0 320 marek.jadeszko@wody.gov.pl	Kierownik polskiej części Grupy nr 1
Dominik Polesiński	mgr inż.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie ul. 29 listopada 16-300 Augustów	zastępca dyrektora	+48 (87) 643 28 07 Ireneusz.Majdak@wody.gov.pl	Kierownik polskiej części Grupy nr 2
		GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. 3 02-362 Warszawa	naczelnik wydziału	(+48 85) 665 82 00 wew. 23 d.polesinski@gios.gov.pl	Kierownik polskiej części Grupy nr 3

Barbara Piekutowska	mgr inż.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej ul. Żelazna 59A 00-848 Warszawa	starszy specjalista	(+48 22) 37 20 284 barbara.piekutowska@wody.gov.pl	Członek Komisji
Sylwia Lorent-Suhecka	mgr	Ministerstwo Infrastruktury ul. Nowy Świat 6/12 00-844 Warszawa	starszy specjalista	(+48 22) 583 8925 sylwia.lorent-suhecka@mi.gov.pl	Sekretarz

1	2	3	4	5	6
Część litewska:					
Aldona Margerienė	mgr geografi	Agencja Ochrony Środowiska A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, Litwa	Kierownik Wydziału Oceny Stanu Wód	+ 370 870662002 + 370 68617470 aldona.margeriene@gamta.lt	Przewodniczący litewskiej części Komisji
Mindaugas Gudas	dr inżynierii środowiska i gospodarki krajobrazowej	Agencja Ochrony Środowiska A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, Litwa	Starszy Doradca Wydziału Sieci Hydrograficznej	+370 870662016 mindaugas.gudas@aaa.am.lt	Członek Komisji
Gintautas Sabas	mgr inżynierii środowiska	Agencja Ochrony Środowiska A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, Litwa	Kierownik Wydziału Sieci Hydro- graficznej	+370 870668074 gintautas.sabas@gamta.lt	Członek Komisji
Valentina Tuskenytė	mgr geografii i zagospodarowania przemysłowego	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius, Lietuva	Doradca Grupy Polityki Prewen- cji Zanieczyszczeń	+370 69586821 valentina.tuskenyte@am.lt	Członek Komisji
Jolanta Krasovskienė	mgr nauk przy- rodniczych	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius, Lietuva	Starszy specjalista Grupy Polityki Prewencji Zanieczyszczeń	+370 64689902 jolanta.krasovskiene@am.lt	Członek Komisji

Česlovas Meržvinskas	mgr ochrony środowiska	Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Alytaus valdyba Kauno g. 69, Alytus, Lietuva	Zarząd Departamentu Ochrony Środowiska przy Ministerstwie Środowiska	+370 68676001 ceslovas.merzvinskas@aad.am.lt	Członek Komisji
Vytautas Ulevičius	mgr nauk agronomicznych, licencjat - działalność policyjną i prawo, mgr - Prawo Ochrony Środowiska	Urząd ds. Ochrony Granicy Państwowej Savanorių pr. 2, LT-03116, Vilnius, Litwa	Sienos kontrolės organizavimo valdybos Sienos stebėjimo skyriaus viršininkas	+ 370 5 271 9315 Vytautas.Ulevicius@vsat.vrm.lt	Członek Komisji
Ieva Ucinavičiūtė	Mgr geografii i zagospodarowania przestrzennego	Agencja Ochrony Środowiska A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, Litwa	główny specjalista Wydział sieci hydrograficznej	+370 870663252 ieva.ucinaviute@aaa.am.lt	Sekretarz

PORZĄDEK DZIENNY

9. POSIEDZENIA POLSKO-LITEWSKIEJ KOMISJI DO SPRAW WÓD GRANICZNYCH

1. Skład Komisji
2. Uzgodnienie porządku dziennego 9. posiedzenia Komisji
3. Współpraca w dziedzinie planowania gospodarowania wodami oraz zarządzania ryzykiem powodziowym
 - 3.1. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 1 za 2020 i 2021 rok
 - 3.2. Realizacja zadań w zakresie opracowania i wdrożenia planów gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza Niemna położonego na terytorium Polski i Litwy
 - 3.3. Realizacja zadań dotyczących planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów zagrożonych powodzią
 - 3.4. Plan pracy Grupy roboczej nr 1 na rok 2022
4. Współpraca w zakresie utrzymania wód granicznych
 - 4.1. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 2 za rok 2020 i 2021
 - 4.2. Realizacja zadań dotyczących współpracy w zakresie utrzymania wód granicznych
 - 4.3. Realizacja zadań w zakresie korzystania z zasobów wodnych
 - 4.4. Realizacja zadań w zakresie porównania aktów prawnych w obydwu krajach dotyczących wykorzystania wód powierzchniowych i brzegów rzek i jezior
 - 4.5. Plan pracy Grupy roboczej nr 2 na 2022 rok
5. Współpraca w zakresie ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem
 - 5.1. Sprawozdanie z działalności Grupy roboczej nr 3 za rok 2020 i 2021
 - 5.2. Realizacja zadań w zakresie monitoringu wód granicznych
 - 5.3. Realizacja zadań w zakresie porównania kryteriów oceny jakości wód powierzchniowych i podziemnych
 - 5.4. Realizacja zadań w zakresie koordynacji działań instytucji współpracujących w ramach Grupy roboczej nr 3
 - 5.5. Plan pracy Grupy roboczej nr 3 na 2022 rok
6. Współpraca z Polsko-Litewską Komisją Graniczną (dalej Komisja Graniczna)
7. Ustalenie miejsca i terminu 10. posiedzenia Polsko-Litewskiej Komisji

**Sprawozdanie
z działalności Grupy Roboczej nr 1 do spraw do spraw współpracy w dziedzinie planowania
gospodarowania wodami oraz zarządzania ryzykiem powodziowym, Polsko-Litewskiej
Komisji do spraw Wód Granicznych**

Podstawą działalności Grupy Roboczej nr 1 był Plan Pracy Grupy na 2020 r. zatwierdzony przez Polsko-Litewską Komisję do spraw Wód Granicznych na jej VIII posiedzeniu w dniach 12-13 grudnia 2017 roku w Wilnie (Litwa).

Plan pracy przewidywał: zorganizowanie IX narady Grupy Roboczej nr 1 w II półroczu 2020 r.

Realizacja planu pracy Grupy Roboczej nr 1

W 2020 roku, w związku z istniejącą sytuacją kryzysową (pandemia Covid) oraz uzyskaną informacją ze strony Litewskiej o przedłużających się pracach nad opracowaniem wspólnego dokumentu dotyczącego gospodarowania wodami w obszarze transgranicznym, zaplanowane na IV kwartał 2020 r. IX spotkanie Grupy Roboczej nr 1. nie odbyło się. Współpracę kontynuowano za pośrednictwem poczty elektronicznej. W 2020 roku opracowano cz.2 (końcową) dokumentacji dotyczącej obszaru transgranicznego po stronie polskiej i przekazano stronie litewskiej do analogicznego opracowania. W 2021 roku strona litewska przekazała opracowany dokument.

IX spotkanie Grupy Roboczej nr 1. odbyło się 24. listopada 2021 r w formie telekonferencji. Organizatorem spotkania był Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

Podczas spotkania omówiono następujące zagadnienia:

1. Wymiana informacji dotyczących aktualizacji planów gospodarowania wodami Polski i Litwy w obszarze transgranicznym;
2. Omówienie wniosków wynikających z opracowanego wspólnie dokumentu dotyczącego gospodarowania wodami w obszarze transgranicznym;
3. Uzgodnienie projektu planu pracy Grupy Roboczej nr 1 na 2022 r;
4. Opracowanie propozycji do projektu protokołu na IX posiedzenie Polsko-Litewskiej Komisji ds. Wód Granicznych 13-15.12.2021 oraz sprawozdania grupy roboczej;

Ad. 1 Strony wymieniły informacje na temat Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna w Polsce i na Litwie.

Ad. 2 Strona polska omówiła zagadnienia dotyczące obszaru transgranicznego po stronie polskiej wynikające z opracowanego wspólnie dokumentu. Przedstawiono informacje dotyczące: prognozowanych ocen stanu wód, ustalonych celów środowiskowych oraz planowanych działań w zlewniach transgranicznych rzek i jezior, z opracowanego w Polsce projektu Planu Gospodarowania Wodami Dorzecza Niemna na lata 2022-2027.

Strona litewska przedstawiła odpowiednie informacje dotyczące obszaru transgranicznego po stronie litewskiej - ocen stanu wód, oddziaływania na jednolite części wód, proponowanych celów środowiskowych oraz środków do ich osiągnięcia.

Omówiono wnioski wynikające z opracowania wspólnego dokumentu gospodarowania wodami w obszarze transgranicznym. Uzgodniono, że strona litewska dokona dalszej analizy wniosków i rozważy zasadność wprowadzenia odpowiednich zmian we własnym projekcie Planu Gospodarowania Wodami dorzecza Niemna w obszarze transgranicznym.

Ad. 3 Uzgodniono wspólny projekt planu pracy Grupy Roboczej nr 1 na 2022 rok, który będzie stanowić załącznik do protokołu z IX Posiedzenia Komisji .

Ad. 4 Podjęto wspólną decyzję ws. zapisu do projektu protokołu na IX Posiedzenie Polsko-Litewskiej Komisji ds. Wód Granicznych, które zaplanowano na 13-15.12.2021 r.

Propozycja zapisu do protokołu: „Kontynuacja współpracy i wymiana informacji, wynikających z Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna, dotyczących obszaru transgranicznego Polski i Litwy”.

Opracowano sprawozdanie z działalności Polsko-Litewskiej Grupy Roboczej nr 1 stanowiące załącznik na IX Posiedzenie Komisji.

Pozostałe ustalenia:

- dokonano wymiany informacji dotyczącej zarządzania ryzykiem powodziowym w obszarze transgranicznym,
- ustalono, że weryfikacja danych teleadresowych członków grupy nr 1 nastąpi za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Załącznik nr 5
do protokołu z 9. posiedzenia Komisji

Plan pracy Grupy Roboczej nr 1 na 2022 rok

Zadanie	Jednostka odpowied zialna	Termin	Miejsce spotkania	Liczba uczestnik ów	
				PL	LT
<ol style="list-style-type: none"> 1. Omówienie planowanych do wdrożenia w 2022 roku działań w zakresie gospodarowania wodami w obszarze transgranicznym wynikających z Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczu Niemna w Polsce i na Litwie; 2. Przygotowanie projektu planu pracy Grupy Roboczej nr 1 na 2023 rok; 3. Przygotowanie sprawozdania z działalności Grupy Roboczej nr 1 4. Przygotowanie propozycji zapisów do projektu protokołu na kolejne Posiedzenie Polsko-Litewskiej Komisji ds. Wód Granicznych. 	Litwa	IV kwartał 2022	Litwa	do 8	do 8

Sprawozdanie

Z działalności Grupy Roboczej Nr 2 (do spraw utrzymania wód granicznych) funkcjonującej przy Polsko – Litewskiej Komisji do spraw Wód Granicznych.

1. Realizacja zadań dotyczących współpracy w zakresie utrzymania wód granicznych.

W 2020 oraz 2021 r. z powodu sytuacji kryzysowej (pandemia Covid 19) nie organizowano spotkań grupy roboczej nr 2, nie wymieniano również żadnej korespondencji dotyczącej wód granicznych. W czwartym kwartale 2021 r. wyznaczono nowego Kierownika części Polskiej Grupy (Dotychczasowy Kierownik zrezygnował z pracy w PGW Wody Polskie).

2. Realizacja zadań związanych z utrzymaniem wód granicznych.

2.1. Zagrożenie powodziowe na obszarze wód granicznych.

W dniach 09 – 10.11.2021 r. dokonano przeglądu cieków wodnych lub ich odcinków na granicy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską (od strony polskiej) (załącznik Nr. 1. Przeglądem objęto:

I. Powiat sejneński:

- Rzeka Marycha (dopływ rzeki Czarna Hańcza) – dolny odcinek rzeki na terenie Polski (obręby: Dworczyko, Stanowisko, Budwieć, Zelwa, gmina Giby) na długości ok. 14 km stanowi granicę polsko-litewską.
- Rzeka Hołnianka (dopływ rzeki Niemen) – po stronie polskiej do odcinka granicznego przylegają grunty wsi Hołny Wolmera, gmina Sejny
- Ciek bez nazwy (dopływ J. Gaładuś) obręb Burbiszki, gmina Sejny- na odcinku 730 m, tj. w km 0+090 - 0+820 wyznacza granicę pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską.

II. Powiat suwalski:

- Rzeka Szelmentka (dopływ rzeki Szeszupa) – koryto rzeki przynajmniej dwukrotnie na krótkich odcinkach wciną się w terytorium Republiki Litewskiej jednak dopiero w km 14+695 obręb Poszeszupie, gmina Rutka Tartak, rzeka całkowicie opuszcza teren Polski.
- Rzeka Szeszupa (Dopływ Niemna) – przekracza granicę polsko - litewską km 28+710 obręb Poszeszupie, gmina Rutka Tartak.
- Rzeka Wigra (dopływ Szeszupy) - w km 11+055 obręb Sudawskie, gmina Wiżajny ciek przekracza granicę przechodząc na terytorium Polski.
- Bawierszanka (dopływ Wigry) – w km 3+040 obręb Krejwany, gmina Rutka Tartak ciek przekracza granicę przechodząc na terytorium Polski.

Należy stwierdzić, iż wszystkie ciekі na odcinkach granicznych zlokalizowane są poza obszarami zurbanizowanymi, w większości koryta tych cieków zlokalizowane są w najniższych partiach dolin rzecznych, gdzie dominują obszary zalesione czy zadrzewione z enklawami użytkowanymi rolniczo (ekstensywnie). W takich warunkach nawet lokalnie zwalone do koryt drzewa, czy przetamowania bobrowe nie powodują istotnego wzrostu zagrożenia powodziowego. Z tego tytułu w latach ubiegłych na omawianych odcinkach cieków nie prowadzono prac utrzymaniowych, wyjątkiem jest jedynie rzeka Hołnianka, której uregulowane koryto corocznie objęte było konserwacją bieżącą (wykoszenie porostów ze skarp i dna), gdyż przylega do niego kompleks użytków zielonych. Niemniej w roku przyszłym będą prowadzone dalsze przeglądy przez PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie a w razie powstawania zagrożeń podtopieniami gruntów na obszarach pozostających w zasięgu oddziaływania wód granicznych, zostaną podjęte działania w celu udrożnienia cieków.

2.2. Monitoring koryt rzecznych, którymi przebiega granica pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską.

W przypadku dwóch cieków mamy do czynienia z sytuacją, gdy wyznaczają one granicę państwa a są to: Rzeka Marycha (dopływ rzeki Czarna Hańcza) i Ciek bez nazwy (dopływ J. Gaładuś).

W przypadku rzeki Marychy część drzew i gałęzi z koryta usuwała w latach ubiegłych we własnym zakresie Straż Graniczna. Aktualnie po rozmowach z placówką Straży Granicznej w Sejnach ustalono, iż w roku 2022 Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie przejmie zadania związane usuwaniem drzew zwalonych do koryta rzeki Marychy w lokalizacjach wskazanych przez Straż Graniczną.

Ciek bez nazwy to naturalny ciek o nieuregulowanym korycie, w dolnej części (w pobliżu J. Gaładuś) koryto płytkie rozgałęziające się. Na całym odcinku w korycie występują zwalone gałęzie, całe drzewa oraz ślady bytowania bobrów (przetamowania - część starych już porośniętych roślinnością, część świeżych). PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Augustowie przyjął do planu prac utrzymaniowych na 2022 r. konserwację odcinka omawianego Cieką bez nazwy. Planowany zakres prac utrzymaniowych będzie obejmował: usunięcie pni i gałęzi drzew zwalonych do koryta, rozbiórkę przetamowań bobrowych, udrażnianie koryta poprzez lokalne usuwanie namułów i rumoszu. Rozpoczęcie robót musi być poprzedzone wyznaczeniem granicy przy udziale Służb Granicznych obu stron oraz uzyskaniem prawem wymaganych zgód.

2.3. Realizacja zadań z zakresu korzystania z zasobów wodnych.

W załączeniu (załącznik nr 2) dokumentacja pt. Presja kormorana czarnego *Phalacrocorax carbo sinensis* (L.) na ichtiofaunę J. Gaładuś, opracowana przez zespół naukowców: Dr. Hab. Piotr Hilwa, Prof. Dr. Hab. Andrzej Martyniak, Dr. Inż. Katarzyna Stańczak, Dr. Inż. Urszula Szymańska. Do przedstawienia tego opracowania zobowiązała się strona Polska podczas ósmego posiedzenia Polsko – Litewskiej

2.4. Plan pracy Grupy Roboczej Nr 2 na 2022 r.

- Wymiana informacji w sprawie zagrożenia powodziowego na obszarze pozostającym w zasięgu oddziaływania wód granicznych.
- Wymiana informacji związanych z żeglugą (jeziora).
- Współpraca przy wytyczeniu trasy Cieku bez nazwy (przy udziale Straży Granicznej obu stron) na potrzeby konserwacji koryta tego cieku.
- Przygotowanie dokumentacji na konserwację Cieku bez nazwy, uzyskanie zgód prawem wymaganych, wykonanie konserwacji.
- Monitoring koryt rzecznych, którymi przebiega granica państwa, usuwanie przeszkód (w tym zwalonych drzew), które przyspieszają naturalne procesy korytotwórcze zagrażające ciągłości linii granicy.
- Opracowanie projektu planu pracy na 2023 r.
- Przygotowanie sprawozdania z Działalności Grupy Roboczej Nr 2 za rok 2022.

Plan pracy Grupy Roboczej Nr 2 na 2022 r.

- Wymiana informacji w sprawie zagrożenia powodziowego na obszarze pozostającym w zasięgu oddziaływania wód granicznych.
- Wymiana informacji związanych z żeglugą (jeziora).
- Współpraca przy wytyczeniu trasy Cieku bez nazwy (przy udziale Straży Granicznej obu stron) na potrzeby konserwacji koryta tego cieku.
- Przygotowanie dokumentacji na konserwację Cieku bez nazwy, uzyskanie zgód prawem wymaganych, wykonanie konserwacji.
- Monitoring koryt rzecznych, którymi przebiega granica państwa, usuwanie przeszkód (w tym zwalonych drzew), które przyspieszają naturalne procesy korytotwórcze zagrażające ciągłości linii granicy.
- Opracowanie projektu planu pracy na 2023 r.
- Przygotowanie sprawozdania z Działalności Grupy Roboczej Nr 2 za rok 2022.

Sprawozdanie
z działalności w 2020 i 2021 r. Grupy Roboczej do spraw ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem
(Grupy Roboczej nr 3) działającej przy Polsko-Litewskiej Komisji do spraw Wód Granicznych.

Podstawą działalności Grupy Roboczej nr 3 był Plan Pracy Grupy Roboczej nr 3 na 2020 r., uzgodniony drogą elektroniczną przez kierowników Grupy Roboczej nr 3 zaakceptowany na VIII posiedzeniu Polsko-Litewskiej Komisji do spraw Wód Granicznych w Wilnie (Republika Litewska) w dniach 11-12 grudnia 2019 roku.

Plan pracy Grupy Roboczej nr 3 przewidywał:

1. Narada Grupy Roboczej nr 3 w II półroczu 2020 r.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną (przeciwdziałaniem zakażeniom wirusem SARS-CoV-2) w 2020 i 2021 r. nie zorganizowano spotkań Grupy Roboczej nr 3 oraz nie zostały wykonane wspólne pobory próbek na rzece Szeszupie. Obie strony drogą elektroniczną wymieniły się wynikami niezależnie prowadzonego, krajowego monitoringu wód transgranicznych za lata 2019 i 2020, zaktualizowaną metodyką badań analitycznych oraz klasyfikacją wskaźników, wyniki zostały przeanalizowane pod kątem jakości wody i nie budziły zastrzeżeń.

Strona litewska przekazała za 2020 r. wyniki i klasyfikację rzek Szeszupy i Szelmentki w granicznych punktach pomiarowo-kontrolnych. Większość wskaźników fizykochemicznych potencjału ekologicznego Szeszupy i stanu ekologicznego Szelmentki wskazywała na maksymalny potencjał i wysoki stan ekologiczny, jedynie BZT7 na dobry. Wykonane badania wskaźników biologicznych (makrobezkręgowców bentosowych oraz fitobentosu) wskazały na maksymalny/dobry potencjał ekologiczny Szeszupy oraz dobry stan ekologiczny Szelmentki.

Strona polska przekazała za 2020 r. wyniki i klasyfikację rzek: Szeszupy, Szelmentki, Marychy i Hołnianki oraz jezior Bałędzis i Gaładuś w granicznych punktach pomiarowo-kontrolnych. Wskaźniki stanu ekologicznego Szeszupy wskazywały na bardzo dobry (Fitobentosowy Indeks Rzeczny, większość wskaźników fizykochemicznych) i dobry stan ekologiczny, poniżej dobrego stanu ekologicznego – w stanie umiarkowanym były: wapń, magnez, twardość ogólna, odczyn i zasadowość. Wskaźniki stanu chemicznego Szeszupy poprawiły się w 2020 r. do stanu dobrego.

Wskaźniki stanu ekologicznego i chemicznego rzeki Marychy w 2020 r. kształtowały się w bardzo dobrym i dobrym stanie.

W Hołniance w 2020 r. wskaźnik ichtiologiczny wskazywał stan umiarkowany, wskaźniki fizykochemiczne zawierały się w bardzo dobrym i dobrym stanie.

W Szelmentce w 2020 r. wskaźnik ichtiologiczny wskazywał stan umiarkowany, indeks okrzemkowy i większość wskaźników fizykochemicznych zawierały się w bardzo dobrym i dobrym stanie, poniżej dobrego stanu ekologicznego kształtowały się ogólny węgiel organiczny (OWO) i odczyn. Na stan chemiczny poniżej dobrego wskazywało stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu, pozostałe wskaźniki chemiczne wskazywały stan dobry.

W jeziorach Gaładuś i Bałędzis w 2020 r. monitorowano wskaźniki stanu chemicznego. W jez. Bałędzis wskazywały na dobry, w jez. Gaładuś jedynie stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu nieznacznie przekraczało dobry stan chemiczny.

We wrześniu i październiku 2021 r. (drogą elektroniczną) przekazano i uzgodniono wzajemnie wstępny harmonogram monitoringu wód transgranicznych na 2022 r. W Polsce 26.11.2021 nastąpiła aktualizacja planu monitoringu i nieznacznie poszerzono zakres badań na wodach transgranicznych.

We wrześniu 2020 r. oraz w sierpniu 2021 r. z wybranych otworów obserwacyjnych, zlokalizowanych w strefie przygranicznej Polski oraz Litwy pobrano próbki wód podziemnych do analiz fizykochemicznych. Międzynarodowe badania monitoringowe wód podziemnych stanowią kontynuację współpracy państwowej służby hydrogeologicznej z Litewską Służbą Geologiczną. Zakres badań obejmuje wykonanie pomiarów parametrów terenowych oraz pobór próbek wód podziemnych do analiz fizykochemicznych. Próbki wody zostały pobrane niezależnie, w tym samym czasie w punktach badawczych Litewskiej Służby Geologicznej (LGT) nr: 25232 Šešupe, 30932 Berezninkų k. i 36212 Kazlavo k. (- ujmujących czwartorzędowe poziomy wodonośne) oraz w piezometrach Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-PIB) nr: II/1456/1 Budzisko, II/1457/1 Poluńce oraz II/1455/1 Poszeszupie – Folwark (- również monitorujących wody czwartorzędowych poziomów wodonośnych). Ze względu na ograniczenia związane z pandemią COVID-19 w latach 2020-2021 nie było możliwości realizacji wspólnych, polsko-litewskich badań terenowych. Analizy laboratoryjne próbek wód podziemnych zostały wykonane w Laboratorium Chemicznym PIG-PIB oraz w Laboratorium Chemicznym Litewskiej Służby Geologicznej. Międzynarodowe badania w zakresie chemizmu wód podziemnych są prowadzone corocznie, w grupie wytypowanych otworów obserwacyjnych wód podziemnych. Współpraca instytucjonalna prowadzona między Państwowym Instytutem Geologicznym – Państwowym Instytutem Badawczym i Litewską Służbą Geologiczną w zakresie badań wód podziemnych w punktach monitoringowych, zlokalizowanych w strefie pogranicza Polski i Litwy oraz wymiany danych hydrogeochemicznych stanowi realizację jednego z zadań w ramach działalności Grupy Roboczej nr 3 do spraw Ochrony Wód Granicznych przed Zanieczyszczeniem.

Eksperci Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego we współpracy z ekspertami Litewskiej Służby Geologicznej realizowali projekt WP4 pt.: „TRANSFLUX: Harmonization of data, monitoring and modelling in a transboundary setting” („Harmonizacja danych, monitoring i modelowanie w kontekście transgranicznym”), zgłoszony w grupie tematycznej „RESOURCE: RESOURces of groundwater,

harmonized at Cross-Border and Pan-European Scale”, w ramach projektu europejskich służb geologicznych GeoERA.

Realizacja projektu miała na celu opracowanie transgranicznego, numerycznego modelu filtracji wód podziemnych, który obejmuje poziomy wodonośne piętra czwartorzędowego w obszarze pogranicza polsko-litewskiego. Projekt miał dwa podstawowe cele badawcze: identyfikację kierunków przepływu wód podziemnych w obszarze transgranicznym oraz oszacowanie objętości wód podziemnych, biorących udział w przepływie przez granicę państwową pomiędzy Polską i Litwą. W rezultacie omawianych prac zostały określone transgraniczne kierunki przepływu wód podziemnych w obszarze pogranicza polsko-litewskiego. Opracowano mapy hydroizohips dla każdej warstwy modelowej, które odpowiadały wyróżnionym, czwartorzędowym poziomom wodonośnym. Ponadto oszacowano objętości wód podziemnych, które przepływają w poszczególnych warstwach modelu przez granicę państwową pomiędzy Polską i Litwą.